

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. III. An, & quomodo liceat occidere privata autoritate iniquum
aggressorem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

II. Peccat Princeps, vel Magistratus, (regulariter loquendo) ut *v. infra l. 5. c. 3. dub. 1.* qui occidit jubet eos non citatos, vel non auditos, vel non damnatos, etsi privata scientia constet esse nocentes, quia ex jure naturæ actus publicus fieri debet ex scientia & auctoritate publica, *vid. Cajet. V. homicidium. Fill. tr. 29. cap. 2. q. 6. n. 27. Bon. l. c. p. 1. n. 7. v. & infra l. 5. c. 3. d. 1.*

DUBIUM III.

An, & quomodo liceat occidere privata auctoritate iniquum aggressorem?

Resp. Jus naturæ permittit, ut vim vi repellas, & aggressorem, qui iniquè eripere tibi conatur vitam, aut quæ ad eam honestè agendam tibi sunt necessaria, ut bona temporalia, honores, pudicitiam, membrorum integritatem, prævenias & occidas: ita tamen, ut id fiat animo te defendendi, & cum moderamine tutelæ inculpatæ; hoc est, non inferendi majus damnum, nec utendo majore vi, quàm necessarium est ad arcendam injuriam. *Ua commun. S. Thom. q. 74. a. 7. Mol. & c. Less. dub. 8. n. 44. Unde resolves.*

I. Non licet reo occidere ministros justitiæ, à quibus ad carcerem, vel supplicium trahitur: uti nec licet id proscripto, ut notat ex communi *Lay. l. 3. t. 3. p. 2.* quia non sunt iniqui aggressores.

II. Etsi ob contumeliam aliquam, v. g. si viro honorato dicatur, *mentiris*, non liceat alterum occidere, eò quòd aliter repelli possit, ac soleat, *Less. Az. Hurt. & c. Dia. p. 5. t. 4. R. 12. & 13.* licere tamen,

si aggressor fuistem, vel aliam viro valde honorato impingere conaretur, quam aliter avertere non posset, docent cum *Dian. l. c. R. 4. Less. Hurt. & alii.* 12. verum & hoc videtur in praxi periculosum.

III. Si fuste, vel solo vulnere, vel amputatione brachii, vel aliter arcere injustam vim potes, non licet occidere. Unde si quis sit persona talis, cui non sit dedecus fugere, debet fugere potius, si potest, & salvare se: secus autem, si turpe sit fugere, v. g. viro nobili, vel officiali bellico; nisi rursus hic & nunc id tali turpe non esset, ob praestantiam invaloris, vel alias ejus qualitates, v. g. quia ebrius est, vel amens; talem enim occidere non licet, quando potes fugere *Mald. Dian. p. s. t. 4. R. 9. v. Laym. l. 3. t. 3. p. 3. c. 3.*

IV. Non licet occidere furem, ob res exiguas: licet autem, si quis auferat honorem valde notabilem, aut bona magni momenti; nisi tamen alia via, v. g. juris, vel aliter, arceri aut recuperari possint. Quare quando jura significant, furem nocturnum occidi impunè, non autem diurnum, presupponunt, quod plerumque nocturni non possint aliter arceri, diurni autem possint. Alioquin enim, si nocturnus potest capi, non debet occidi; & si diurnus non potest capi, nec reperi ab eo, quod auferit, nisi occidendo, id licet: ea tamen non debent esse parvi momenti, & minimum unius aurei *secundum Mol. to. 4. t. 3. di. 16 num. 7. v. Laym. c. 3.* vel potius secundum alios apud *Dian. p. s. t. 4. R. 18. duorum;* quanquam & hoc *Dian. l. c.* nimis laxum videatur, imò *Bon. de rest. rem non magni valoris hic censet,* et si sit trium vel quatuor aureorum. Si tamen talè

V. 31. Ina. XI.

(tur,

(fur. v. g.) usurpet vidente ac resistente Domino, aut Custode, aut huic vim faciat, v. g. repentem incipiat ferro invadere, permittunt cedere, *Bon. Dian. &c. l. c.* uti etiam, si dubium sit, an res possit aliter salvari, aut recuperari. *Bonac. l. c.* quia nemo inquit tenetur se exponere periculo amittendi res suas. *v. Laym. c. 3. Navar. Less. Dian. l. c.*

V. Probabilius est, hæc etiam licere Clericis & Religiosis, ob bona temporalia. Jura verò in contrarium afferri solita, intellige, quando non servatur moderamen inculpatæ defensionis, *Laym. l. c. Tan. tom. 3. di. 4. q. 8. d. 4. Escob. E. 7. c. 8.* ubi etiam docet ex *Tan. tom. 3. d. 4. n. 68.* licere virgini occidere invasorem pudicitiae, si violationem nequeat aliter evadere,

VI. Cùm tamen iniquus aggressor sit in periculo salutis, potest quis ex charitate ei parcere, & injuriam potius pati: sed non tenetur, eò quòd alter sua malitia sit in isto periculo. *Laym. ibid.*

VII. Non licet occidere, si injuria jam est contracta, vel aggressoriam fugit: quia id non esset defendere, sed vindicare, ut docet *Tol. Rodrig.* Sed *Henriq. & Navar. c. 15. n. 5. Fernandez p. 1. c. 9. §. 1.* dicunt, si Iesus magnam faceret jacturam honoris, nisi fugientem mox persequeretur, posse eum persequi, & percutere, quantum esset satis ad defensionem honoris. Quòd *Laym. Bon. Less. Fill. C. Lugo, &c.* putant practicè vix posse fieri, siæ vindicta; etsi speculativè videatur esse probabile, *v. Dian. p. 2. t. 1. misc. Res. 15.* Concedit tamen *C. Lugo, Molin. Less. &c.* cum *Dian. p. 8. t. 7. R. 47.* licere furem fugientem, v. g. cum equo tuo, conficere telo vel sagitt-

gitta; quia invasio adhuc durat. Etsi verò id non liceat, postquam in tutù se recepit, si tamen per Judicem non possis recuperare rem tuã, potes ingredi locum, ubi illa detinetur, eamq; tibi vindicare, & si alter vi impediatur, vim vi repellere, *Tan. Less. Mald. Hurt. Dian. p. 5. t. 4. R. 37. & p. 8. t. 7. R. 47.*

VIII. Ad defensionem vitæ, & integritatis membrorum, licet etiam filio, religioso, & subdito, se tueri, si opus sit, cum occisione, contra ipsam parentem, Abbatem, Principem: nisi fortè propter mortem hujus, secutura essent nimis magna incommoda, ut bella, &c. *Sylv. Bon. p. 8.*

IX. Licet quoque occidere eum, de quo certò constat, quod de facto paret insidias ad mortem: ut si uxor v. gr. sciat se noctu occidendam à marito; si non potest effugere, licet ei prævenire, *Nau. Less. n. 45. Fill. n. 39.*

X. Quando cunq; quis juxta supra dicta habet jus alium occidendi, id potest etiam alius pro eo præstare, cum id suadeat charitas. *Fil. Tan. tom. 3. d. 4. q. 8. Molin. d. 18. An autem, & quando ad hoc teneatur, v. Less. l. 2. c. 9. d. 13. Dia p. 5. t. 4. R. 9. 14. 20.*

DUBIUM IV.

An aliquando liceat occidere innocentem?

Resp. Directa intentione, & scienter nunquam licet; nisi Deus omnis vitæ Dominus concedat. Indirectè autem, & per accidens, aliquando licet, utendo nimirum suo jure, & dando operam rei licitæ, & necessariæ, ac tanti momenti, ut vitæ æquivalet, *S. Tho. & Doct. commun. Unde resolves.*

I. Si